

כללי הבנקאות (תנאי אירוח סולק), התשע"ז-2017

בתוקף סמכותי לפי סעיף 36יב לחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981¹ (להלן - החוק), בהסכמת שר האוצר, אני קובעת כללים אלה:

הגדרות 1. "אירוח" – העמדת תשתית, לרבות תשתית מחשוב, על ידי סולק מארח לצורך

ביצוע סליקת עסקאות על ידי סולק מתארח;

"ארגון בינלאומי" – ארגון בינלאומי העוסק בתחום כרטיסי החיוב ואשר הסולק המארח התקשר איתו;

"תקן EMV" – תקן בינלאומי מקובל לאבטחת עסקאות תשלום בכרטיסי חיוב, המבוסס על שימוש בכרטיס חיוב שמוצמד לו שבב.

תנאי האירוח 2. סולק מתארח יעמוד בתנאים הבאים:

(1) הוא עומד בהוראות כל דין וכל הסדרה, הרלוונטיות לפעילותו כסולק, לרבות פעילותו על גבי התשתיות שסיפק לו הסולק המארח; מצא סולק כי סולק אשר ביקש להתארח אצלו אינו עומד בהוראה כאמור, יהיה רשאי לא להתקשר עמו באישור המפקח; מצא סולק מארח כי סולק מתארח מפר הפרה מהותית את הוראות הדין או ההסדרה, הרלוונטיות לפעילויות של הסולק המארח או הסולק המתארח, או מעמיד בסיכון משמעותי את המשך פעילותו של הסולק המארח, הסולק המארח יסיים את ההתקשרות לאירוח, 7 ימים לאחר קבלת אישור המפקח אלא אם קבע המפקח מועד אחר;

(2) יש לו תשתיות מחשוביות ותהליכים נאותים לניהול פעילות הסליקה מול לקוחותיו, בין היתר, בהיבטים של מניעת הלבנת הון ומימון טרור, מניעת הונאות, אבטחת מידע ושירות ללקוח, בין שהוקמו על ידו ובין שהוקמו באמצעות אחרים.

הסכם האירוח 3. (1) הסכם אירוח בין סולק מארח לסולק מתארח, הכולל את תנאי האירוח

ייערך בכתב ויקבע אירוח לתקופה קצובה; בהסכם יתוארו בצורה ברורה כל ההיבטים המהותיים שבאירוח, לרבות התנאים בעניין הפסקת האירוח.

¹ ס"ח התשמ"א, עמ' 232.

(2) הסכם אירוח יכלול התחייבות של הסולק המארח להמשיך ולסלוק לקוחות של הסולק המתארח, במקרה של ביטול רישיונו של הסולק המתארח או ביטול ההתקשרות בין הסולק המארח לסולק המתארח וזאת לתקופה של שבעה ימי עסקים ממועד ביטול הרישיון או ביטול ההתקשרות, לפי העניין. במקרה זה, הסולק המארח לא ירע את תנאי ההתקשרות בינו לבין הלקוח של הסולק המתארח; על אף האמור בפסקה זו, סולק מארח רשאי שלא להמשיך ולסלוק לקוח של סולק מתארח, אם מצא כי לקוח זה אינו לקוח אשר עמו היה מתקשר במהלך העסקים הרגיל שלו.

(3) סולק מארח רשאי לכלול בהסכם האירוח תנאים סבירים המאפשרים קבלת שיפוי או פיצוי מצד הסולק המתארח במקרה של הפרת תנאי ההסכם, הדין או ההסדרה לרבות תנאים הנוגעים לעמידה בכללי הארגונים הבינלאומיים, הוראות המפקח והוראות החוק.

מחיר האירוח 4. סולק מתארח וסולק מארח ינהלו משא ומתן בתום לב בנוגע למחיר האירוח וידווחו למפקח על המחיר שהוסכם, ככל שהוסכם.

מגבלות סליקת סולק מתארח 5. (א) כל עוד מספר המסופים בנקודות המכירה (POS) המחוברים למערכת כרטיסי חיוב "אשראית EMV" אינו עולה על 50% ממספר המסופים הכולל בישראל, יוכל סולק מתארח להתארח גם אם עסקאותיו אינן מזוהות על ידי ארגון בינלאומי ובלבד שהיקף הסליקה השנתי של כלל לקוחותיו לא יעלה על 4 מיליארד ₪.

(ב) על סולק מתארח, שעסקאותיו מזוהות על ידי ארגון בינלאומי, לא תחול המגבלת המפורטת בסעיף קטן (א), אלא אם נקבע אחרת ברישיון הסליקה שלו.

קרנית פלוג

נגידת בנק ישראל

____התשע"ז

(____2017)

(חמ _____)

דברי הסבר

החוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה), התשע"ז – 2017 הוסיף לחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א – 1981 (להלן – החוק) את סעיף 36יב, הקובע כי סולק יאפשר לסולק מתארח לבצע סליקה באמצעותו. הסעיף מסמך את הנגידה לקבוע כללים להסדרת מעמדו ופעולתו של סולק מתארח, ובכלל זה תנאי האירוח.

סולק מתארח מוגדר בסעיף 36יב(ג) לחוק כסולק שאינו מחובר באופן ישיר למערכת התשלומים (כהגדרתה בחוק מערכות תשלומים, התשס"ח-2008) ומבצע סליקה באמצעות סולק אחר, שאינו סולק מתארח. המונח "סולק" מוגדר בסעיף 36ט לחוק כמי שהינו בעל רישיון סליקה, ולכן, **האפשרות להתארח לפי הוראות החוק נתונה לסולקים בעלי רישיון בלבד.**

לסעיף 1 בסעיף זה הוגדרו מונחים בהם נעשה שימוש במסגרת הכללים. לעניין הגדרת המונח "אירוח", הסעיף קובע כי מהות האירוח הינו העמדת תשתית, לרבות תשתית מחשוב, על ידי סולק מארח **לצורך ביצוע סליקת עסקאות** על ידי סולק מתארח. הכנת תשתית לצורך סליקה הינה מורכבת ולוקחת זמן רב ולכן מהווה חסם כניסה לשוק הסליקה. האירוח יקל על כניסתם של גופים חדשים לשוק הסליקה, אשר בו פועלות כיום שלוש חברות עיקריות. בנוגע להיבטים טכנולוגיים אחרים הנדרשים לצורך פעילותו של סולק חדש, קבלת שירותים הקשורים להיבטים אלה, ככל שאלה יידרשו לסולק חדש, יכולים להיקבע במשא ומתן עם סולק מארח או עם גורמים אחרים המספקים שירות זה.

לסעיף 2 סעיף זה קובע את התנאים בהם הסולק המתארח חייב לעמוד לצורך האירוח. התנאי הראשון הוא שהסולק המתארח חייב לעמוד בהוראות כל דין וכל הסדרה, הרלוונטיות לפעילותו כסולק, לרבות פעילותו על גבי התשתיות שסיפק לו הסולק המארח. מובהר כי במקרה בו סולק מצא כי סולק אשר ביקש להתארח אצלו אינו עומד בהוראה כאמור, הוא יהיה רשאי לא להתקשר עמו באישור המפקח. בנוסף, במקרה בו, לאחר ההתקשרות לאירוח, מצא הסולק המארח כי הסולק המתארח מפר הפרה מהותית את הוראות הדין או ההסדרה, הרלוונטיות לפעילויות של הסולק המארח או הסולק המתארח, או מעמיד בסיכון משמעותי את המשך פעילותו של הסולק המארח, יסיים הסולק המארח את ההתקשרות לאירוח וזאת לאחר קבלת הסכמת המפקח. תנאי שני אשר נקבע בסעיף הוא שלסולק המתארח יהיו תשתיות מיחשוביות ותהליכים נאותים, **לצורך ניהול פעילות הסליקה מול לקוחותיו**, בין היתר, בהיבטים של מניעת הלבנת הון ומימון טרור, מניעת הונאות, אבטחת מידע ושירות ללקוח.

לסעיף 3 סעיף זה קובע הוראות בעניין הסכם האירוח בין הסולק המארח והסולק המתארח. הסעיף קובע, בין היתר, כי ההסכם יכלול התחייבות של הסולק המארח להמשיך ולסלוק לקוחות של הסולק המתארח, במקרה של ביטול רישיונו של הסולק המתארח או ביטול ההתקשרות, וזאת על מנת לסייע ללקוחות אלה, במקרה של ביטול כאמור, בהליך ההתקשרות שלהם עם סולק אחר ולשמור על הרציפות העסקית של לקוחות אלה.

לסעיף 4 בהתאם לסעיף 36(ב) לחוק, במקרה בו לא הגיעו סולק וסולק מתארח להסכמה לגבי מחיר האירוח, הנגידה תיתן להם הוראות בעניין המחיר שישלם הסולק המתארח. סמכות זאת תחול גם כאשר הסולקים לא הגיעו להסכמה על מחיר האירוח כי הסולק המתארח ביקש מחיר שאינו מוסכם על הסולק המתארח, וזאת ללא טעמים סבירים, לרבות בנוגע לעלויות האירוח, והוא נקבע בשיעור גבוה על מנת להוות חסם כניסה לסולקים חדשים לשוק הסליקה. אם הסולקים הגיעו להסכמה בדבר המחיר כאמור, עליהם לדווח למפקח על המחיר שהוסכם.

לסעיף 5 עסקאות הסולקים הקיימים בשוק מזוהות כיום על ידי הארגון הבינלאומי באמצעות קוד ייחודי המאפשר לו לזהות את העסקאות של כל סולק ולייחס לו את הסיכונים הנובעים מסליקת עסקאות אלו, לרבות סיכוני אשראי, סיכוני מוניטין וסיכונים משפטיים, הכוללים, בין היתר, סיכונים בעניין איסור הלבנת הון. עסקאות של סולק מתארח שלא יהיה מזוהה על ידי הארגון הבינלאומי, בין באמצעות קוד ייחודי ובין בדרך אחרת, ייוחסו לסולק המתארח, וכך גם כל הסיכונים הנובעים מעסקאות אלה. על כן, במטרה לצמצם את חשיפת הסולק המתארח בשל האירוח, למצבים בהם הוא עלול להיות נתון לסנקציות מול הארגונים הבינלאומיים לרבות ביטול ההיתר שניתן לסולק על ידם, סולק שאינו מזוהה כאמור יוגבל בהיקף פעילותו במסגרת האירוח, וזאת כל עוד מספר המסופים בנקודות המכירה (POS) המחוברים למערכת כרטיסי חיוב "אשראית EMV" אינו עולה על 50% ממספר המסופים הכולל בישראל. תנאי זה נקבע מאחר שכיום ישנו חסם טכנולוגי המונע סליקת עסקאות מסוימות על ידי סולקים חדשים ללא אירוח. חסם זה אינו קיים לגבי עסקאות במערכת "אשראית EMV", ולכן ככל שהשימוש במערכת זו יגבר, סולק חדש יוכל לסלוק יותר עסקאות באופן עצמאי, ללא אירוח. בתקופה זו הסולק המתארח יוכל לעשות את הצעדים הנדרשים להקמת מערך סליקה אשר בו עסקאותיו יזוהו על ידי הארגון הבינלאומי. במקרה בו הסולק מזוהה על ידי הארגון הבינלאומי, ההגבלה הקבועה בסעיף לא תחול.